Mondelinge vragen aan het College van Burgemeester en Wethouders

Sloop monumentaal sterrenplafond Carolus-bioscoop

Indieners: Rosalie Thomassen (Stadspartij Nijmegen), Frank de Gram (Partij voor de Dieren)

Het college heeft in beantwoording van schriftelijke vragen dd. 15 juli 2025 aangegeven dat het karakteristieke sterrenplafond van de Carolusbioscoop geen zelfstandige bouwhistorische waarde zou hebben, omdat het van eenvoudig materiaal is gemaakt en alleen in de context van de bioscoopzaal betekenis zou hebben.

Het college rechtvaardigt sloop met drie hoofdlijnen:

- het plafond zou technisch en kwalitatief te eenvoudig zijn om behoud te eisen;
- een nieuwe invulling van het pand is alleen mogelijk als er concessies worden gedaan, waarbij het plafond moet wijken;
- door sloop mogelijk te maken kan verloedering van het pand worden voorkomen en heeft de eigenaar toegezegd de voorgevel in oude luister te herstellen.

Tegelijkertijd erkent het college dat de sterrenhemel onderdeel is van de oorspronkelijke monumentale elementen en dus onder de gemeentelijke monumentenbescherming valt.

Wij zien hier een duidelijk spanningsveld: enerzijds de wens om een nieuwe functie mogelijk te maken, anderzijds het behoud van een wezenlijk en in Nederland uniek stuk wederopbouwerfgoed. De raad heeft eerder benadrukt dat dit erfgoed zorgvuldig moet worden beschermd.

Daarbij komt dat de beoogde invulling als boulderhal tijdelijk is, terwijl het verwijderen van het sterrenplafond onomkeerbaar is: weg is voor altijd weg. Het argument dat het om eenvoudige materialen gaat, doet bovendien niet ter zake – Rembrandt werkte ook maar met klodders verf en een doek van linnen, wat niets afdoet aan de waarde van zijn werk.

Bovendien blijft onduidelijk of alternatieven voor behoud of hergebruik van het sterrenplafond voldoende zijn verkend. Het gevraagde overzicht van verkende opties is niet opgenomen in de antwoorden door het college. Ook blijft onduidelijk in hoeverre het college nog ruimte biedt om eventuele adviezen door erfgoedorganisaties en de Adviescommissie Omgevingskwaliteit nog ter harte te nemen, als zij alsnog adviseren in te zetten op in situ behoud van het sterrenplafond.

Juist gezien de cultuurhistorische waarde van dit plafond is een zorgvuldige publieke afweging noodzakelijk voordat definitieve keuzes worden gemaakt. Daarom hebben wij de volgende actuele vragen.

1. Erkent het college dat juist de eenvoud en materiaalkeuze typerend zijn voor wederopbouwerfgoed, en dat dit dus geen reden mag zijn om een monumentaal onderdeel af te schrijven?
2. Kan het college toelichten hoe zij toetst dat daadwerkelijk alle technische mogelijkheden om het sterrenplafond in situ te behouden serieus zijn onderzocht, bijvoorbeeld door een vrijdragend of brandwerend plafond onder de sterrenhemel aan te brengen, door de inrichting van de boulderhal aan te passen of de ontwikkelaar te vragen uit te kijken naar andere invulling?
3. Is het college bereid om adviezen van erfgoedorganisaties en -specialisten en de Adviescommissie Omgevingskwaliteit Nijmegen de volle ruimte te laten en indien zij aandringen op in situ behoud alsnog met de ontwikkelaar een verkenningstraject te starten alvorens een omgevingsvergunning wordt verleend?
4. Is het college bereid de raad actief te informeren over de uiteindelijke afweging over het al dan niet behouden van het sterrenplafond, voordat er een onomkeerbaar besluit wordt genomen?